

Zöldség – gyümölcs

X. évfolyam / 6. szám

2006. 04. 03.

12-13. hét

Zöldség-gyümölcs piaci jelentés:

Néhány, hazai piacokért versenyző
belföldi termesztésű, illetve más
országokból származó termék piaci
ára 2 old.

A burgonya piaci elemzése 3-6. old.

9-10./ táblázat:

Nagykőrösi Úti Nagybani Piac árai 7-8. old.

11./ táblázat:

Értékesítési árak néhány európai
nagybani piacon 10. old.

1-10./ ábra, 1-8. táblázat:

Piaci folyamatok elemzése

Készítette: Németh Noémi
Szente-Orbán Csaba
Varga Viktória

KIADÓ:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piac-árinformációs Szolgálat
Magyarország H-1093
Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (00 36) 1-476-3285
Fax: (00 36) 1-217-1812

Néhány, hazai piacokért versenyző belföldi termesztésű, illetve más országokból származó termék piaci ára

A **zöldségfélék** kínálatában a 12-13. héten egyre nagyobb a belföldi **kígyóuborka** felhozatala, mely a spanyol áru mennyiségének a csökkenését eredményezi. Ha az elkövetkező időszakban kiegyenlített marad a hazai termesztésű áruk kínálata, akkor valószínűleg már nem kerül több spanyol termék beszállításra.

Belföldi **töltenivaló paprika** egyelőre csak darabos kiszerelésben kapható. Kilogrammos kiszerelésű a Marokkóból származó termék, 770 Ft/kg-os áron. **Hegyes paprikából** kizárólag darabos és belföldi termék vásárolható. **Kaliforniai paprikából** viszont csak spanyol árut kínálnak, 490 Ft/kg-os aktuális áron.

Csökkenni látszik a hazai **fehér-, és vöröskáposzta** mennyisége a reprezentatív nagybani piacon. Az előbbi esetében az egy évvel ezelőttnél a jelenlegi termelői ár 264 %-kal, az utóbbinál 220 %-kal magasabb. A magyar mellett, tetszetősebb holland termék színesíti a kínálatot (**1. táblázat**).

1. táblázat

A belföldi és az EU-ból származó fejes káposzta ára a Nagykörösi Úti Nagybani Piacon (Ft/kg)

Faj	Szárm. hely	2005. 13. hét	2006. 12. hét	2006. 13. hét	2006. 13. hét / 2005. 13. hét [%]	2006. 13. hét / 2006. 12. hét [%]
Fehér fejes káposzta	Magyarország	22	80	80	363,6	100,0
	Hollandia	-	100	100	-	100,0
Vörös-káposzta	Magyarország	37,5	120	120	320,0	100,0
	Hollandia	-	-	100	-	-

Forrás: AKI PÁIR

A belföldi **brokkoli** megjelenéséig, 430-440 Ft/kg-os áron, olasz termék kapható. Egyre bővebb a **hónapos retek** kínálata is. A 13. heti termelői ár, 120 Ft/csomó körül alakult, mely nem mutat lényeges árkülönbséget a tavalyi év azonos heti árától.

2. táblázat

A belföldi és az EU-ból származó kelkáposzta ára a Nagykörösi Úti Nagybani Piacon (Ft/kg)

Faj	Szárm. hely	2005. 13. hét	2006. 12. hét	2006. 13. hét	2006. 13. hét / 2005. 13. hét [%]	2006. 13. hét / 2006. 12. hét [%]
Kelkáposzta	Magyarország	95	130	120	126,3	92,3
	Franciaország	-	-	220	-	-
	Olaszország	-	240	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

Néhány hete jelent meg a hazai mellett a külpiaconról származó **kelkáposzta**. Először csak olaszt, jelenleg azonban már francia terméket is vásárolhatunk. A beszállított áru közel kétszeres árát – vélhetőleg a korszerűbb tárolásnak köszönhetően - a jobb minőség indokolja (**2. táblázat**).

A **gyümölcsfélék** kínálatában a megfigyelt két hét újdonsága, hogy az argentin mellett megjelent a Dél-Afrikai Köztársaságból származó „Vilmos” **körte**. Megjelenésének hatására az argentin termék ára a dél-afrikai gyümölcs árának szintjére csökkent. Kilogrammos és darabos kiszerelésben egyaránt kaphatók.

A hazaival azonos, 2400 Ft/kg-os áron került a piac kínálatába az Egyesült Államokból származó (tisztított) **mandula**.

Csemegezőlőből a 13. héttől argentin terméket is kínálnak. Mind a fehér, mind a piros típus, 600 Ft/kg-os áron értékesül (**3. táblázat**).

Kiviből csak Olaszországban termelt áru kapható, 240 Ft/kg-os és 33 Ft/db-os leggyakoribb áron.

3. táblázat

A külpiaconról származó csemegezőlő ára a Nagykörösi Úti Nagybani Piacon (Ft/kg)

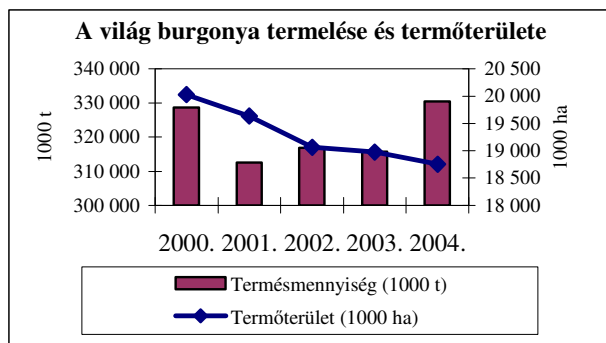
Szárm. hely	Típus	2006.					
		8. hét	9. hét	10. hét	11. hét	12. hét	13. hét
Argentína	Fehér	-	-	-	-	-	600
	Piros	-	-	-	-	-	600
Dél-Afrikai Köztársaság	Fehér	690	610	645	625	545	-
	Piros	745	670	670	625	570	-

Forrás: AKI PÁIR

A burgonya piaci elemzése

A világ országaiban, 2004-ben megközelítőleg 331 millió tonna burgonyát termeltek (1. ábra).

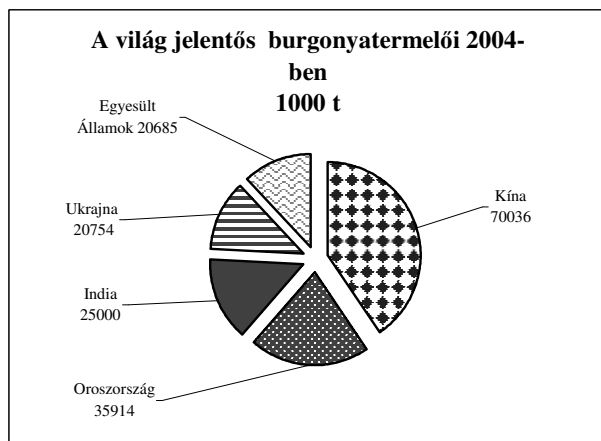
1. ábra

Forrás: FAO

A világ burgonya termésének döntő részét előállító Kína után India, az Egyesült Államok, Oroszország, és Ukrajna a meghatározó (2. ábra).

2. ábra

Forrás: FAO

Az **Egyesült Államokban** megközelítőleg 5500 burgonyatermesztőt tartanak számon. Idaho, Washington, Wisconsin, Colorado és Oregon a vezető burgonyatermesztő államok. Egy 2003-as elemzés szerint, legnagyobb arányban (33 %) mélyfagyasztott terméként és frissen fogyasztva (30 %) kerül

felhasználásra. További 11-11%-át hasáburgonyaként (szalmakrumpliként), és szárított terméként használják fel. A teljes belföldi felhasználás 5%-ából állati takarmány és vetőburgonya lesz. Az 1972-2002. évek között átlagosan 61,6 kg/fő volt a fogyasztás.

Európa EU-n kívüli országai közül Ukrajna 21 milliós burgonyatermelése mellett Románia termelése 4 millió, Bulgáriáé 1,5 millió tonna volt 2004-ben.

Ukrajna előző évi termelése nem érte el a 2004. év kiemelkedő termésmennyiségét. Ennek köszönhetően 2006. I. negyedévében jelentős a burgonya beszállítás Oroszországból és Fehéroroszországból (Belorusszia). Egy termelést és árelemzést vizsgáló zöldség-gyümölcs tanulmány alapján, a burgonyatermesztést is érintő, új termelési stratégiát alkalmaz Ukrajna az elmúlt évektől. A termelők felismerték, hogy csak a természeti és a klimatikus adottságoknak megfelelő termékek termesztésében tudnak versenyképesek maradni, így egyes fajok termelését feladták, míg az adott körülményekhez alkalmazkodókat folytatták. Ennek megfelelően számos odesszai farmer feladta az évközi és késői burgonya termelését, mert nem tudnak versenyezni a burgonyatermesztés számára jobb termőhelyi adottságokkal rendelkezőkkel.

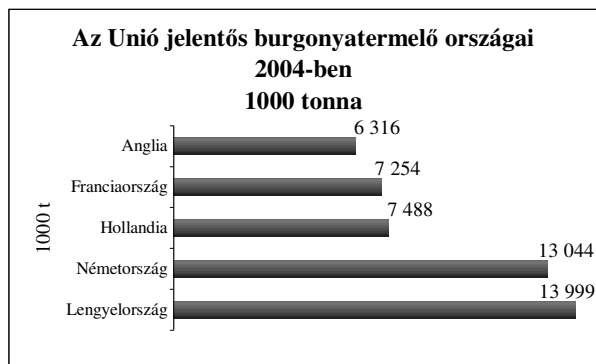
Románia 2005. évi burgonya termelése 200 ezer tonnával kevesebb volt, mint 2004-ben. A termelés szétaprózott, a kisméretű gazdaságok a meghatározóak. A termőterület egynegyede kisebb, mint 0,5 ha és csak 8%-a nagyobb, mint 5 ha. Ennek köszönhető, hogy az elmúlt évben fellépő súlyos növényegészségügyi problémák jelentősen érintették az országot, ugyanis csak a nagyüzemek rendelkeznek korszerű tárolóval.

Bulgária 1,5 millió tonnás burgonyatermelése 2005-ben 27%-kal kisebb

volt, az előző évhez hasonlítva.

Az EU országainak burgonya termelése 65,8 millió tonna volt 2004-ben. Az Unió termésének 41%-át Lengyelország és Németország állította elő ebben az évben, míg Hollandia, Franciaország és Anglia további 32%-át (3. ábra).

3. ábra

Forrás: FAO

Az EU 2005. évi burgonyatermése átlagosan 13%-kal lett alacsonyabb, 2004-hez viszonyítva. A csökkenés az Unió összes tagországát eltérő mértékben érintette. Míg a 2004-hez hasonlított, 2005. évi termésnövekedés csupán 9% volt az Unió régi tagországaiban, az új 10 csatlakozó esetében 24% (4. táblázat).

4. táblázat

Az EU burgonya termésmennyisége (1000 t)

	2004	2005	2005/2004%
EU	65 795	57 280	87,1
EU 15	47 791	43 546	91,1
EU 25	18 004	13 734	76,3

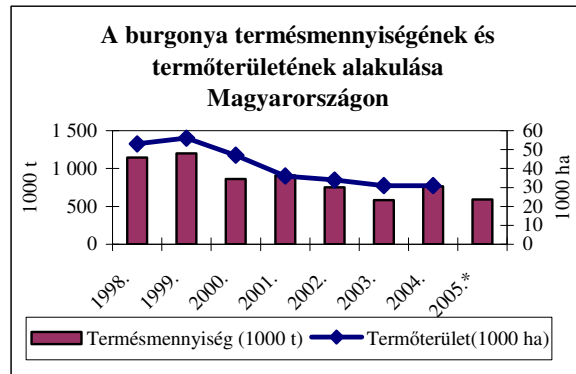
Forrás: ZMP

Lengyelország előző évi termésmennyisége 10,4 millió tonna volt, mely 26%-kal kevesebb, mint a 2004. évi. A csökkenéshez jelentős mértékben hozzájárult a vetésterület 17%-os szűkülése. A jelentős visszaesés azonban nem okozott gondot az ország ellátásában, hiszen az előző éves termés

egyharmadát takarmányozásra használták fel, a veszteség pedig 10% volt.

Magyarország kiemelkedő 2004. évi, 767 ezer tonnás burgonya termésmennyiségével szemben, az elmúlt év termelése mintegy 100 ezer tonnával volt kisebb (4. ábra).

4. ábra

* Burgonya Terméktanács adata alapján

Forrás: KSH

A több, mint 10%-os mennyiségi csökkenés hatására kétszeresére nőtt az ár 2006. I. negyedévében, az előző év azonos időszakához hasonlítva (6. ábra, 6. táblázat). Hasonló mennyiségi csökkenés tapasztalható a 2003. év termésmennyiségében is, 2002-höz hasonlítva, azonban az áremelkedés mértéke némileg kisebb volt, mint a jelenlegi. Az egy főre eső hazai fogyasztás 64-68,2 kg/fő között ingadozott 2000-2003 között (5. táblázat).

5. táblázat

A burgonya egy főre eső fogyasztása Magyarországon (kg/fő)

1996-2000 átlag	2000	2001	2002	2003
66,2	64,0	68,2	65,3	64,5

Forrás: KSH

A szűk hazai kínálat hatására, 2006. I. negyedévében megnőtt a beszállítások aránya. A legjelentősebb beszállító a Budapesti Nagyban Piacon Hollandia, Belgium, Németország és Ausztria volt. Az Unió burgonyatermelői közül

külkereskedelmi szempontból, Hollandia, Belgium, Németország és Ausztria volt meghatározó a magyar beszállításokban, az elmúlt években. **Németország** 2005. évi termésmennyisége 13%-kal, **Hollandiáé** 6%-kal, **Belgiumé** 18%-kal csökkent, 2004-hez hasonlítva (**6. táblázat**).

6. táblázat

A hazai és az import burgonya ára a Nagykőrösi Úti Nagybani Piacon

Faj	Szármasási hely	2003	2004	2005	2006
		I. negyedév, Ft/kg			
Burgonya	Magyarország	57	90	31	66
	Ausztria	-	-	-	72*
	Belgium	63	92	-	67
	Brazília	-	-	-	-
	Hollandia	62	-	90	68
	Németország	60	-	-	71**

* február, ** február-március

Forrás: KSH, AKI PÁIR

A 2005. év beszállításainak csökkenése a kiemelkedő 2004. évi hazai termékmennyiségre utal (**7. táblázat**).

7. táblázat

Az Unióból származó burgonya mennyisége (tonna)

Szármasási hely	2003	2004	2005
Összesen	79 557	60 363	19 127
ebből:			
Ausztria	3 548	1 244	3 368
Belgium	21 234	13 985	1 983
Hollandia	26 303	22 231	3 936
Németország	16 222	6 377	3 740

Forrás: KSH

A lengyel burgonyabeszállítás nem volt számottevő az elmúlt három évben (**8. táblázat**).

8. táblázat

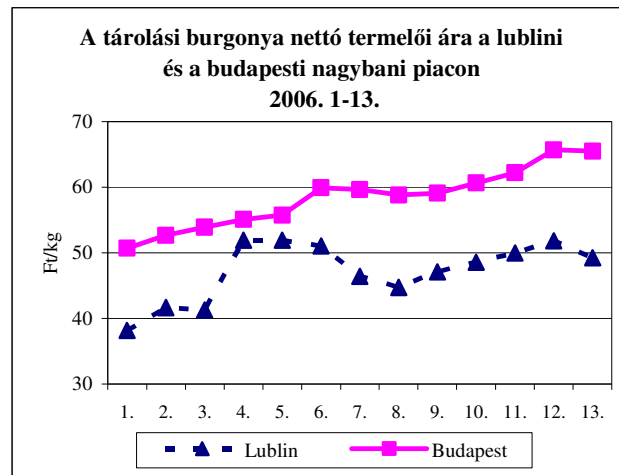
A Lengyelországból származó burgonya mennyisége (1000 tonna)

Faj	2003	2004	2005
Burgonya frissen vagy hűtve (KN: 0701)	5,1	11,3	0,3

Forrás: KSH

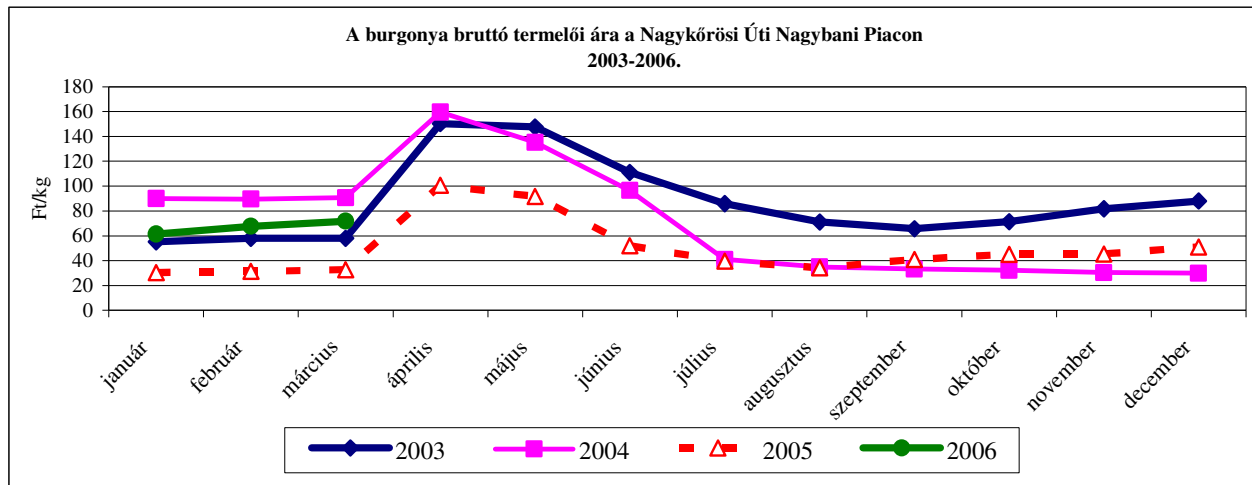
A lengyel származású termék nem jelent meg a Budapesti Nagybani Piacon, vélhetőleg a kereskedelmi láncok kínálatát bővítette. Figyelemreméltó, hogy a lengyel burgonya lublini nagybani piaci termelői ára mintegy 20%-kal kedvezőbb, mint a magyar termék ára (**5. ábra**).

5. ábra

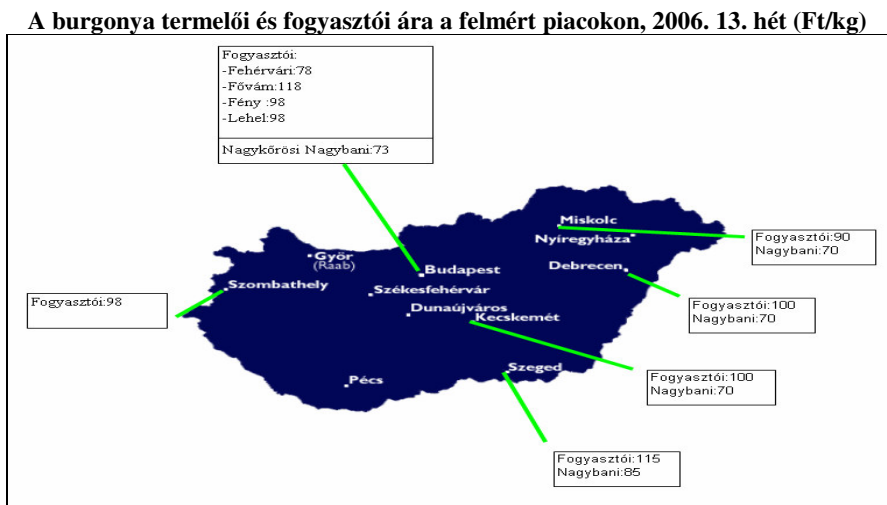
Forrás: AKI PÁIR, www.elizowka.pl

6. ábra

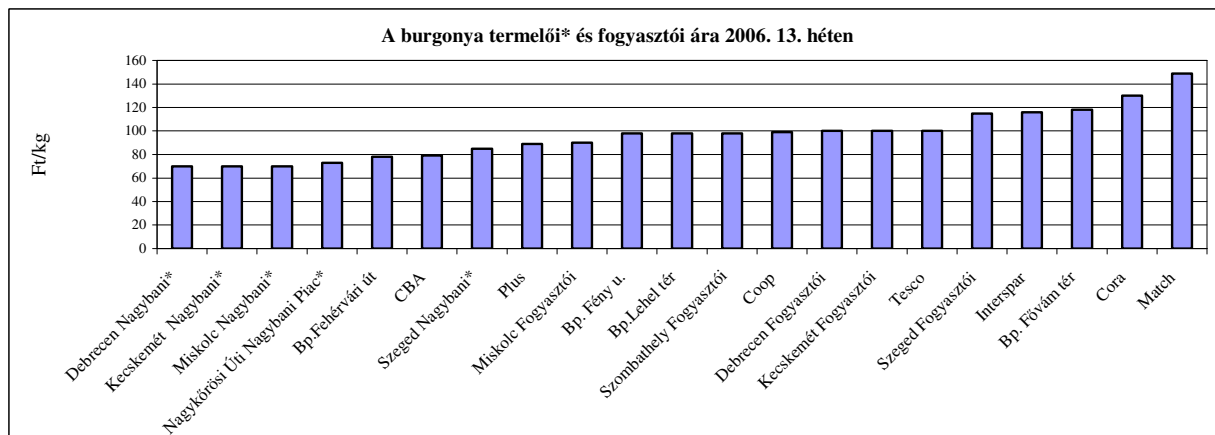
Forrás: AKI PÁIR

7. ábra

Forrás: AKI PÁIR

8. ábra

Forrás: AKI PÁIR

9. táblázat

I. osztályú, belföldi zöldség – gyümölcs termékek leggyakoribb termelői ára
a Budapesti Nagykörösi Úti Nagyban Piacon

Ft/kg, db, csomó								
Faj	Fajta	Méret	Kiszerezés	2005. 13. hét	2006. 12. hét	2006. 13. hét	2006. 13. hét / 2005. 13. hét [%]	2006. 13. hét / 2006. 12. hét [%]
Burgonya	Condor	-	Ft/kg	33	73	80	242,4	109,5
	Aladin	-	Ft/kg	35	80	73	208,0	91,2
	Desire	-	Ft/kg	31,5	71,5	73	231,7	102,1
	Kuroda	-	Ft/kg	33	71,5	73	221,2	102,1
	Agria	-	Ft/kg	35	76,5	73	208,5	95,4
Paradicsom	gömb	40-47 mm	Ft/kg	525	600	500	95,2	83,3
		47-57 mm	Ft/kg	550	650	500	90,9	76,9
	Fürtös	47 mm+	Ft/kg	650	775	700	107,6	90,3
		40-47 mm	Ft/kg	600	700	650	108,3	92,8
	Koktél	15 mm+	Ft/kg	-	950	900	-	-
Paprika	TV édes p.	30-70 mm	Ft/db	50	55	50	100,0	90,9
		70 mm+	Ft/db	80	90	90	112,5	100,0
	Hegyes p.	-	Ft/db	80	80	80	100,0	100,0
Uborka	Kígyó	400-500 gr	Ft/kg	-	300	250	-	83,3
Sárgarépa	-	-	Ft/kg	48,5	81,5	83	171,1	101,8
Petrezselyem	-	-	Ft/kg	190	800	750	394,7	93,7
Zeller	Gumós	-	Ft/kg	90	160	160	177,7	100,0
Fejes saláta	-	-	Ft/db	158,5	133	133	83,91	100,0
Fejes káposzta	Fehér	-	Ft/kg	22	80	80	363,6	100,0
	Vörös	-	Ft/kg	37,5	120	120	320,0	100,0
Kelkáposzta	-	-	Ft/kg	95	130	120	126,3	92,3
Bimbós kel	-	-	Ft/kg	-	280	300	-	107,1
Karlábé	-	-	Ft/kg	80	80	80	100,0	100,0
			Ft/db	80	80	80	100,0	100,0
Kínai kel	-	-	Ft/kg	220	200	200	90,9	100,0
Retek	Hónapos	-	Ft/csomó	140	130	120	85,7	92,3
Vöröshagyma	Barna héjú	40-70 mm	Ft/kg	27	67	67	248,1	100,0
		70 mm+	Ft/kg	30	73	73	243,3	100,0
	Lila héjú	10-40 mm	Ft/kg	-	130	130	-	100,0
Alma	Gloster	65mm+		-	140	-	-	-
	Granny S.	65mm+		120	130	130	108,3	100,0
	Idared	65mm+		70	100	100	142,86	100,0
	Jonagold	65mm+		80	115	120	150,0	104,3
	Jonagored	65mm+		80	115	120	150,0	104,3
	Jonathan	65mm+		70	90	90	128,5	100,0
	Mutsu	65mm+		-	150	120	-	80,0
	Starking	65mm+		120	150	140	116,6	93,3
	Golden	65mm+		110	145	150	136,3	103,4
Körte	Alex/Bosc K.	60-70mm		230	245	230	100,0	93,8

Forrás: AKI PÁIR

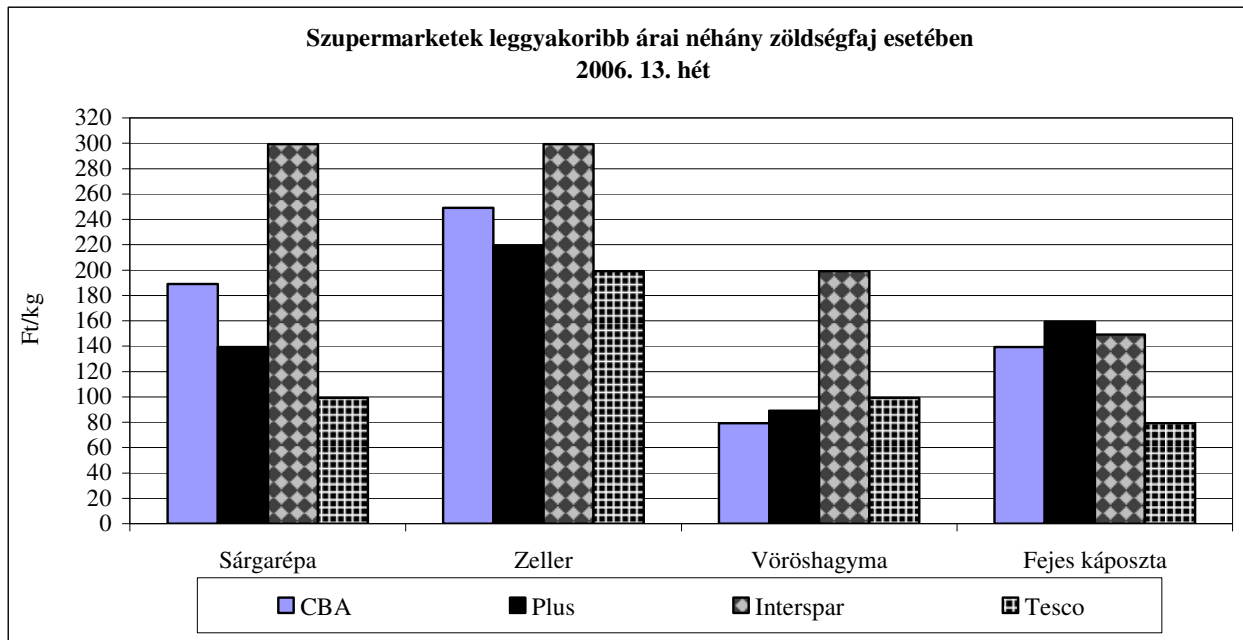
10. táblázat

Az Unióból és a harmadik országokból származó, I. osztályú zöldség – gyümölcs
termékek leggyakoribb ára a Budapesti Nagykőrösi Úti Nagyban Piacon

Faj	Fajta	Származási hely	Kiszerezés	2005. 13. hét	2006. 12. hét	2006. 13. hét	Ft/kg, db	
							2006. 13. hét/2005. 13. hét [%]	2006. 13. hét/2006. 12. hét [%]
Burgonya	nem jelölt	Belgium	Ft/kg	-	75	76	-	101,3
		Németo.	Ft/kg	-	72	72	-	100,0
Sárgarépa	-	Ausztria	Ft/kg	80	-	120	150,0	-
		Belgium	Ft/kg	80	120	130	162,5	108,3
		Hollandia	Ft/kg	80	-	-	-	-
Petrezselyem	-	nem jelölt	Ft/kg	-	450	-	-	-
		Lengyelo.	Ft/kg	-	500	450	-	90,0
Zeller	Gumós	Hollandia	Ft/kg	-	150	150	-	100,0
Jégsaláta	-	Olaszo.	Ft/db	-	220	200	-	90,9
Fejes káposzta	Fehér	Hollandia	Ft/kg	-	100	100	-	100,0
	Vörös	Hollandia	Ft/kg	-	-	100	-	-
Kelkáposzta	-	Franciao.	Ft/kg	-	-	220	-	-
		Olaszo.	Ft/kg	-	240	-	-	-
Karalábé	-	Olaszo.	Ft/db	140	92	100	71,4	108,7
Brokkoli	-	Olaszo.	Ft/kg	-	430	440	-	102,3
Vöröshagyma	Barna héjú	Hollandia	Ft/kg	-	75	75	-	100,0
	Lila héjú	Hollandia	Ft/kg	-	120	120	-	100,0
Fokhagyma	Fokhagyma	Kína	Ft/kg	-	480	560	-	116,7
Alma	Granny S.	Chile	Ft/db	69	-	-	-	-
		Franciao.	Ft/db	53	53	52	98,1	99,1
	Fuji	Kína	Ft/db	65	-	-	-	-
	Idared	Ausztria	Ft/kg	-	140	-	-	-
	Golden	Olaszo.	Ft/kg	-	265	-	-	-
		Ausztria	Ft/kg	-	200	-	-	-
Körte	Alex/Bosc K.	Argentina	Ft/kg	300	290	-	-	-
		Olaszo.	Ft/kg	248	245	260	105,1	106,1
	Fétel apát	Olaszo.	Ft/kg	-	290	-	-	-
			Ft/db	-	200	180	-	90,0
	Vilmos	Argentina	Ft/kg	-	350	-	-	-
			Ft/db	-	49	50	-	102,0
Földieper	-	Spanyolo.	Ft/kg	660	530	550	83,3	103,8

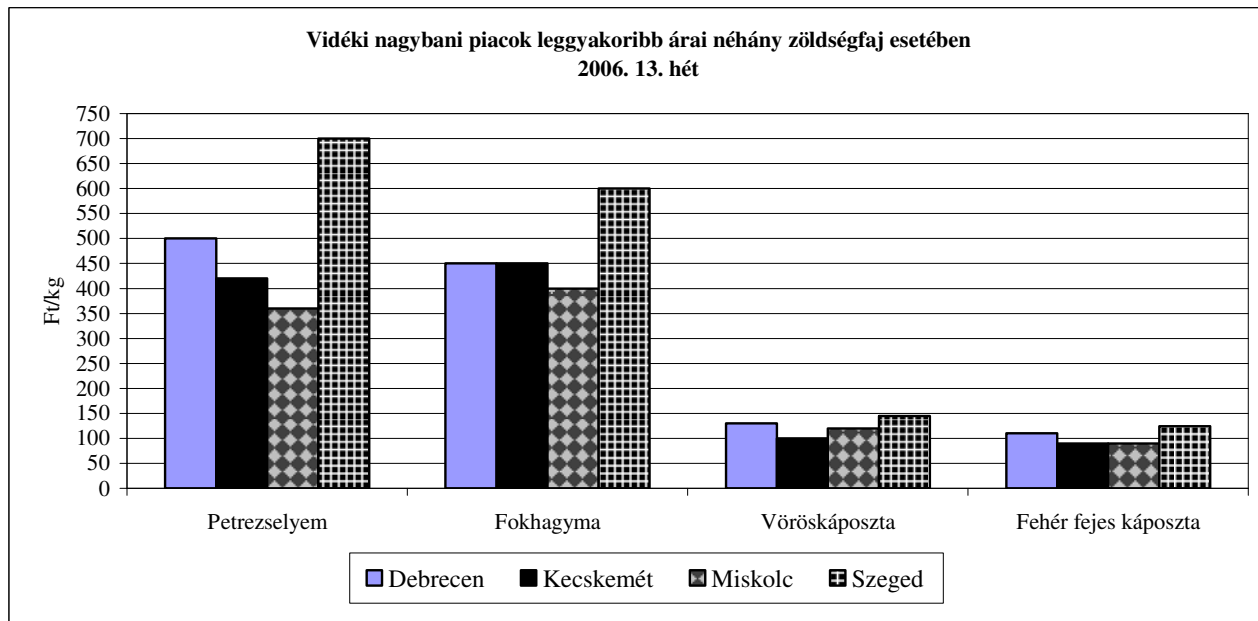
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra

Forrás: AKI PÁIR

10. ábra

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat

Zöldség-gyümölcs árak egyes európai nagybani piacokon

Ft/kg, db

Termék	Származás	Méret	Kiszerezés	Hamburg		München		Berlin		Származás	Bécs	
				min	max	min	max	min	max		min	max
				2006/13. hét								2006/12. hét
Fejes káposzta	belföldi		100 kg	69	111	84	100	74	106	belföldi	66	105
Újburgonya	ciprusi		25 kg	232	253	-	-	-	-	marokkói	210	210
Vöröshagyma	belföldi	40-70 mm	25 kg	69	84	63	79	71	82	belföldi	39	183
Sárgarépa	belföldi		100 kg	106	158	106	132	106	145	belföldi	183	210
Kínai kel	belföldi		100 kg	119	158	119	158	145	172	belföldi	92	131
Paradicsom	spanyol	47-57 mm	6 kg	220	330	176	264	238	303	belföldi	393	393
Brokkoli	spanyol		100 kg	317	422	317	396	317	396	spanyol	315	315
Padlizsán	spanyol		100 kg	238	317	290	343	211	290	török	257	472
Padlizsán	holland		100 kg	290	369	396	449	317	396	olasz	341	341
Alma	belföldi	70-90 mm	100 kg	179	198	211	224	158	198	belföldi	105	262
Alma	belföldi	70-90mm	100 kg	132	145	185	198	145	185	olasz	288	419
Körte	olasz	70-75mm	100 kg	317	369	224	251	317	369	olasz	236	341
Görögdinnye	dél-amerikai		100 kg	211	264	211	251	211	251	Costa-Rica-i	236	315
Fokhagyma	spanyol		100 kg	501	581	-	-	475	581	spanyol	524	550
Laskagomba	lengyel		1 kg	924	1056	976	1108	897	1056	magyar	839	839
Csiperkegomba	lengyel		100 kg	475	1003	528	726	422	950	lengyel	577	647
Csiperkegomba	belföldi		100 kg	528	1056	660	792	528	1003	magyar	393	524
Málna	spanyol		100 kg	2533	2956	2111	2533	2639	3167	spanyol	2514	2514

Termék	Me.	Budapest		Varsó		Prága		Szlovákia	
		min	max	min	max	min	max	min	max
		2006/12		2006/12		2006/12		2006/12	
Alma	kg	74	165	63	177	92	110	115	196
Körte	kg	191	243	126	284	165	216	146	273
Banán	kg	232	246	209	245	215	274	217	265
Salátauborka	kg	261	304	253	284	-	-	168*	316*
Paradicsom	kg	565	782	335	370	-	-	221*	316*
Kínai kel	kg	156	174	82	117	60	100	76*	168*
Fehér fejes káposzta	kg	61	78	47	63	69	69	66*	113*
Vöröskáposzta	kg	104	122	51	76	-	-	68*	113*
Kelkáposzta	kg	104	122	95	126	-	-	129*	203*
Karalábé	db	70	87	-	-	-	-	42*	113*
Sárgarépa	kg	68	87	57	95	-	-	77	115
Cékla	kg	61	87	51	63	-	-	63	119
Zeller	kg	139	156	158	221	-	-	104	175
Vöröshagyma	kg	58	63	44	63	66	66	58*	84*
Fokhagyma	kg	400	435	-	-	-	-	384	587*
Petrezselyemgyökér	kg	608	782	152	190	-	-	234	342*
Csiperkegomba	kg	348	362	316	442	-	-	-	-
Burgonya	kg	55	70	51	76	-	-	35	73

Forrás: ZMP, www.magwien.gv.at

* Import